

УДК 613.97 – 057.875:159.935

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ПОДРАЗНЕННЯ ШКІРИ ПАЛЬЦІВ РУК НА СТАН ЕНЕРГОІНФОРМАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ

Гончаренко М. С.

ORCID 0000-0002-8205-1236

Камнева Т. П.

ORCID 0000-0003-2980-6625

Титар В. П.

У статті наведені результати дослідження впливу на стан енергоінформаційної складової і особливості енергообміну організму студентів з нормальним зором під час тактильного шкірно-оптичного кольоросприйняття. Під час експерименту студенти, очі яких були закриті непрозорою пов'язкою, тактильно взаємодіяли з кольоровими паперовими листками однакової структури. Дослідження параметрів енергообміну здійснювалося методом скринінгової енергоінформаційної адаптометрії голографічної матриці людини до та після експерименту. Результати вказують на наявність енергоінформаційного зв'язку між активними точками рук і зоровими центрами людини. Дослідження виявило наявність оздоровчого ефекту під час активації шкіри кінчиків пальців рук студентів.

Ключові слова: адаптація, енергоінформаційна складова здоров'я, енергоресурс організму, енергообмін, енергетичний центр.

Постановка проблеми. Дослідження останніх років збагатили новими доказами теорію, згідно з якою електромагнітні поля в біологічних системах виконують регуляторну та інформаційну роль. Обговорюючи нові парадигми науки XXI століття, вчені прийшли до висновку, що подальше пізнання людини неможливе без урахування енергоінформаційних взаємодій у природі і без аналізу феномена, який називається енергоінформаційним полем людини (Гончаренко, 2012; Гончаренко та Миронова, 2012, 6–12). Сучасний світогляд на основі синергетичного підходу розглядає людину як складну багатовимірну структуру, що представлена як на матеріальному рівні, так і на енергоінформаційному та духовному рівнях. Спираючись на нові методики дослідження, є можливість вивчати енергоінформаційну складову здоров'я людини (Влахов та Влахова, 2004).

Дане дослідження вивчає особливості функціонування енергоінформаційного поля людини, а також визначає наявність енергоінформаційного зв'язку між активними точками рук і зоровими центрами людини, тобто наявність так званого «шкірного зору» (Мизрахи та Титарь, 2009).

Актуальність дослідження полягає в тому, що на даному етапі розвитку науки і знань про людину необхідні дослідження енергоінформаційних складових організму людини на базі сучасного світогляду і науково-практичних досягнень людства. Дослідження, виконані із застосуванням методу скринінгової енергоінформаційної адаптометрії голографічної матриці людини (Влахов та Влахова, 2004), допомагають визначити особливості функціонування енергоінформаційного поля людини, дозволяють виявити психофізіологічні процеси енергообміну організму людини. У роботах Гончаренко, Камнева, Титарь та Мизрахи, 2018, 137–140; Гончаренко, Камнева, Титар, Мизрахи та Шпаченко, 2018, 78–81; Гончаренко та Камнева, 2018, 252–259) досліджувалися стан енергоінформаційної складової і особливості психофізіологічних процесів енергообміну організму дітей з вадами зору при проведенні занять з навчання тактильного шкірно-оптичного кольоросприйняття шляхом подразнення шкіри кінчиків пальців рук. Науковий інтерес представляють дослідження особливостей психофізіологічних процесів енергообміну під час подразнення шкіри кінчиків пальців рук студентів з нормальним зором.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Шкіра людини на 80 % складається з колагену (Голуб, Коптелов, Бондар, 2018), який є основою сполучної тканини, що заповнює міжклітинний і міжтканинний простір. Колаген – структура з напівпровідниковими властивостями. Об'єднуючись із молекулами води в кластерні системи, колаген надає сполучній тканині рідкокристалічних властивостей. Така структура найбільш зручна для полегшеного проходження енергії електромагнітного поля.

При тактильному контакті кінчиків пальців рук відбувається механічне подразнення шкіри і тканин, в тому числі й сполучної тканини, яка, «крім підвищеної електропровідності, має п'єзоелектричні властивості, тобто особливі структури сполучної тканини здатні перетворювати механічне подразнення на електричну енергію. Механічний вплив на сполучні тканини та точки акупунктури, що супроводжується п'єзоелектричними ефектами і створює зміну електричних полів поблизу їх, передається меридіанами і колагеновими волокнами до певних органів, активуючи їх роботу» (Гуляр та Лиманский, 2006).

Також вчені (Дудченко, 2011) прийшли до висновку, що точки акупунктури є електромагніторецепторами. Акупунктурні точки мають також суттєво збільшений вміст колагену.

У публікації Гоженко та Горбачевського (2009) описано, що у людському організмі існують електромагнітні поля, що регулюють біохімічні реакції та впливають на інтеграцію його регуляторних систем. Дослідження останніх років збагатили новими доказами теорію, згідно з якою електромагнітні поля в біологічних системах виконують регуляторну та інформаційну роль. Досліджуючи цю тему, автори представляють синергетичну модель організму людини як складну, відкриту, неврівноважену коливальну систему, розглядають його здатність адаптуватися до впливу фізичних факторів зовнішнього середовища завдяки системі електромагнітного гомеостазу.

У багатьох джерелах описано наявність у енергоінформаційному полі людини семи основних енергетичних центрів, які забезпечують енергообмін і гармонізують роботу різних систем організму (Гончаренко, 2012; Дудченко, 2011). Кожний центр відповідає за систему органів і певні психофізіологічні функції організму. Нумерація центрів починається знизу. Енергетичний центр №1 – нижній або куприковий, другий центр пов'язаний зі станом сечостатевої системи, третій центр відповідає за систему травлення, четвертий – за стан серцево-судинної системи, п'ятий – горловий центр, шостий центр знаходиться у центрі голови, а сьомий центр знаходиться на маківці голови.

Згідно з Гончаренко (2012, с. 304), руки відносяться до четвертого енергетичного центру, а шостий центр відповідає за стан мозку, органів відчуття, в тому числі за зір, очі. Підтвердженням наявності інформаційного зв'язку між точками на кистях рук і певними органами та частинами тіла є теорія Су Джок (Пак, 1994), яка описує різні системи відповідності та взаємодії у організмі, в тому числі між кінчиками пальців і головою людини. А згідно з теорією У Син, шкіра відноситься до другого енергетичного центру (Демишев, 1999; Пак, 1994).

Методи дослідження. Метод скринінгової енергоінформаційної адаптометрії голографічної матриці людини (Влахів та Влахова, 2004) є методом експрес-діагностики стану енергоінформаційної складової організму, визначення стану здоров'я, стану енергоресурсів й адаптаційних можливостей організму, а також виявлення особливостей енергообміну при впливі будь-яких факторів. Метод полягає у вимірах шкірного електропотенціалу точок, які є проєкціями енергоінформаційних центрів на кистях рук за допомогою приладу Р. Фолля (Самохин та Готовский, 1995). Застосуванням розрахунків згідно з (Гончаренко, Камнева та Носов, 2005;

Гончаренко, Камнева та Носов, 2007) дозволяє проводити математичний аналіз отриманих результатів і визначати рівень енергоресурсів та адаптаційні можливості організму у відносних одиницях, а також розподіл енергії на рівні 7 основних центрів (у %).

Постановка завдання. Визначення особливостей стану енергоінформаційної складової та впливу на психофізіологічні процеси енергообміну організму механічного подразнення шкіри кінчиків пальців рук під час тактильного контакту (Мизрахи та Титарь, 2009) з певними кольорами студентів з нормальним зором, очі яких закриті непрозорою пов'язкою, за допомогою методу скринінгової енергоінформаційної адаптометрії голографічної матриці людини. У проведених раніше дослідженнях (Гончаренко, Камнева, Титарь та Мизрахи, 2018; Гончаренко, Камнева, Титар, Мизрахи та Шпаченко, 2018; Гончаренко та Камнева, 2018) вивчалися особливості впливу на психофізіологічні процеси енергообміну організму механічного подразнення шкіри кінчиків пальців рук під час тактильного контакту з кольоровим папером дітей з вадами зору. Для визначення особливостей реакції організму дітей з вадами зору і з нормальним зором на однакове подразнення проведено дане дослідження.

Виклад матеріалу дослідження. Співробітниками кафедри валеології та лабораторії радіо- і оптичної голографії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна проведені дослідження з метою визначення особливостей енергообміну організму студентів і впливу на стан енергоінформаційної складової подразнення шкіри кінчиків пальців рук. Дослідження проводилися за допомогою методу скринінгової енергоінформаційної адаптометрії голографічної матриці людини (ЕНІГМА), який на початку XXI століття розроблено в Болгарії академіками А. Влаховим і О. Влаховою (2004).

Енергоінформаційна голографічна матриця людини є складною польовою, енергетичною та інформаційною структурою, яка змінює свої параметри і характеристики в залежності від обмінних процесів в організмі, від зовнішніх впливів, а також від фізичного та психічного стану людини. Вона динамічно змінюється в часі та просторі, що використовується для проведення експрес-діагностики.

Дослідження полягало у вимірах параметрів голографічної матриці студентів (з нормальним зором) перед початком експерименту. Потім очі студентів закривали прозорою пов'язкою і у певній послідовності викладали перед ними на спеціальній підставці кольорові листки: 7 кольорів веселки та білий і чорний. Листки були однакової структури. Студенти кінчиками пальців механічно контактували з листком певного кольору (шляхом легкого тертя, зсуву, надавлювання). Після закінчення

експерименту було проведено заключне вимірювання параметрів голографічної матриці студентів.

Характеристикою впливу експерименту на стан енергоінформаційного поля студентів є тенденція зміни значень інтегрального показника рівня адаптаційного потенціалу (РА) і енергоресурсів організму.

Результати обчислення (Гончаренко, Камнева та Носов, 2005; Гончаренко, Камнева та Носов, 2007) індивідуальних показників рівня адаптаційного потенціалу організму (РА) студентів у відносних одиницях до та після тактильного кольоросприйняття приводяться у діаграмі рис. 1.

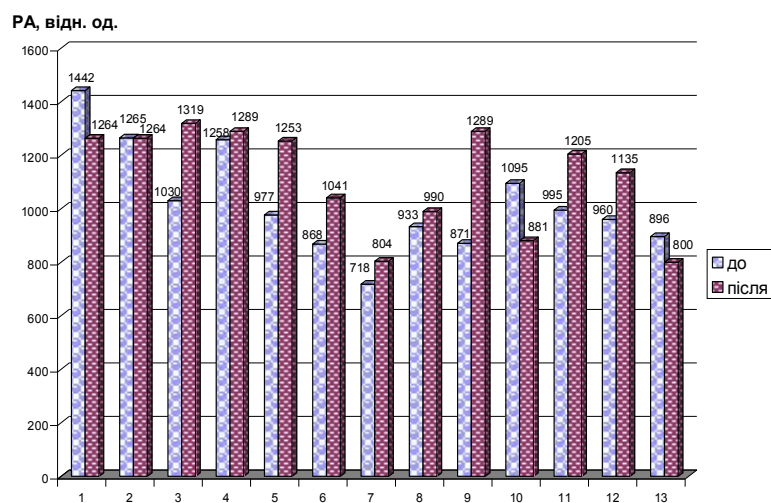

Рис. 1. Динаміка зміни показників адаптаційного потенціалу студентів після тактильного кольоросприйняття (індивідуально)

Як видно з діаграми рис. 1, під впливом проведеного експерименту у 9 студентів відбулося збільшення показників адаптаційного потенціалу, у одного – без змін, у трьох – наявна тенденція до зменшення показників адаптаційного потенціалу.

Був проведений математичний аналіз результатів вимірів параметрів голографічної матриці та проаналізована достовірність зміни їх величин.

Результати зміни параметрів енергообміну зведено в табл. 1, де:

$M \pm m$ — середнє значення параметру \pm стандартне відхилення від середнього;

p — значимість відмінності від середніх значень по непараметричному критерію Вілкоксона. При $p \leq 0,05$ прийнято, що e

статично значима відмінність значень параметрів у групі після впливу у порівнянні зі значеннями параметрів групи до впливу;

РА – середні значення інтегрального показника рівня адаптаційного потенціалу організму студентів у відносних одиницях;

Ен. центр №, % – процентний розподіл адаптаційного потенціалу по 7 енергетичним центрам, значення менше 13% вважаємо ознакою енергодефіциту енергетичного центру;

Симетрія голографічної матриці визначається через розподіл енергії вздовж вертикальної осі тіла по процентному співвідношенню показників передньої / задньої частин та правої / лівої частин голографічної матриці.

Таблиця 1.

Результати попарного порівняння параметрів голографічної матриці студентів до та після експерименту

	До $M \pm m$	Після $M \pm m$	P
РА, відн. од.	$963,73 \pm 41,89$	$1091,45 \pm 59,96$	0,06
Ен. центр 1, %	$13,11 \pm 0,8325$	$13,4 \pm 0,6557$	0,59
Ен. центр 2, %	$15,57 \pm 0,7491$	$16,45 \pm 0,5218$	0,37
Ен. центр 3, %	$14,77 \pm 0,7119$	$13,89 \pm 0,9652$	0,33
Ен. центр 4, %	$14,19 \pm 1,007$	$15,43 \pm 0,8718$	0,25
Ен. центр 5, %	$12,27 \pm 0,8834$	$10,83 \pm 0,5207$	0,06
Ен. центр 6, %	$12,96 \pm 1,184$	$13,43 \pm 1,259$	0,59
Ен. центр 7, %	$17,13 \pm 1,283$	$16,58 \pm 0,8318$	0,33
Передній %	$63,74 \pm 2,293$	$62,27 \pm 2,433$	0,42
Задній %	$36,26 \pm 2,293$	$37,73 \pm 2,433$	0,42
Правий %	$48,27 \pm 1,02$	$49,31 \pm 1,615$	0,66
Лівий %	$51,73 \pm 1,02$	$50,69 \pm 1,615$	0,66

Середні значення показників адаптаційного потенціалу (РА), приведені у табл. 1, свідчать про те, що проведений експеримент має досить суттєвий позитивний вплив на адаптаційний потенціал, його середні по групі значення (близько до достовірного) збільшуються на 13,26%.

З літератури відомо, що людина має 7 основних енергетичних центрів, які забезпечують енергообмін і гармонізують роботу різних систем і організму в цілому. Стан енергодефіциту центру свідчить про схильність організму до певних захворювань, про порушення енергетичного балансу організму.

На рис. 2 приведені результати зміни розподілу енергії по енергетичним центрам студентів (середні по групі).

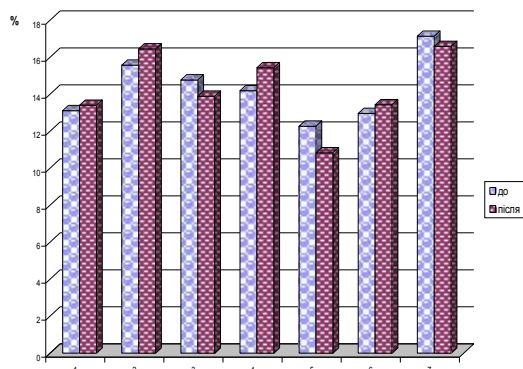

Рис. 2. Вплив експерименту на розподіл енергії по енергетичним центрам студентів

Як видно з графіку рис. 2, проведений експеримент досить суттєво впливає на енергообмін: зростає потенціал другого, четвертого та шостого енергетичного центру, на третьому і п'ятому енергетичних центрах значення потенціалу зменшується, значення потенціалу сьомого енергетичного центру – нормалізується.

Звертає на себе увагу синхронність тенденції зміни стану – зростання потенціалу другого, четвертого, та шостого енергетичного центру,

Стан лобного (шостого) енергетичного центру пов'язано зі станом мозкової діяльності, імунної і нервової систем, регуляція функціонування психофізіологічними процесами пов'язана зі станом мозку, гіпофіза, гіпоталамуса, органів чуття, в тому числі й органів зору. Також шостий центр відповідає за інтелектуальні можливості людини.

Четвертий енергетичний центр називають серцевим, адже він відповідає за стан серцево-судинної системи, а також до нього відносяться руки людини.

Четвертий і шостий енергетичні центри, вищі центри, пов'язані з функцією керування психофізіологічними процесами, а також вони відповідають за рівень духовності людини.

Теорія У Син відносить стан шкіри до стану другого енергетичного центру (Демишев, 1999; Пак, 1994).

Тобто всі 3 енергетичні центри (другий, четвертий і шостий), на яких відбулося зростання потенціалу, мають відношення до особливостей проведеного дослідження.

При тактильному контакті кінчиків пальців рук відбувається механічне подразнення шкіри і тканин, в тому числі й сполучних тканин і колагену, які, як доведено у (Гуляр, Лиманский, 2006), «крім підвищеної

електропровідності, мають п'єзоелектричні властивості, тобто особливі структури сполучної тканини здатні перетворювати в електричну енергію – механічну енергію. Механічний вплив на сполучні тканини та точки акупунктури, що супроводжується п'єзоелектричними ефектами і створює зміну електричних полів поблизу їх, передається меридіанами і колагеновими волокнами до певних органів, активуючи їх роботу».

Як видно зі змін енергообміну, відбулася активація роботи трьох центрів, кожний з яких певною мірою пов'язаний зі впливом під час нашого дослідження.

На четвертому енергетичному центрі відбулося збільшення потенціалу, тобто відбулася активація центру, який відповідає не тільки за стан рук, а пов'язаний також зі станом серцево-судинної системи. При цьому важливим є результат збільшення потенціалу шостого енергетичного центру, який відповідає за стан зорової системи, а також за стан нервової, імунної, гормональної систем, за процеси регуляції психофізіологічного стану організму.

Згідно з теорією Су Джок (Пак, 1994), існує декілька систем відповідності, у яких описано, що кінчики пальців пов'язані з зоною голови, тобто відповідають мозку, органам чуття.

Таким чином, можна зауважити, що механічне подразнення кінчиків пальців рук під час тактильного шкірно-оптичного кольоросприйняття відбувається збільшення потенціалу четвертого енергетичного центру, який пов'язаний з активністю рук, а також це призводить до активації стану серцево-судинної системи. Збільшення потенціалу шостого енергетичного центру свідчить про те, що активуються регуляторні системи психофізіологічного стану організму, в тому числі й внутрішня зорова система – при умові відключення очей від сприйняття інформації (непрозора пов'язка). Це супроводжується також збільшенням інтелектуальних можливостей людини. Активація центру, який відповідає за стан шкіри, пов'язана також з активізацією систем виділення. Тобто це свідчить про наявність оздоровчого ефекту під час експерименту на всіх рівнях. Також підтверджується твердження про існування в організмі енергоінформаційних зв'язків і таке просте подразнення спричиняє в організмі відгук на всіх рівнях – на рівні органів і систем, на рівні енергетичного поля, на рівні адаптаційних можливостей організму.

Висновки. Дослідженням підтверджена наявність інформаційних зв'язків між різними системами організму, які можуть передаватися колагеновими структурами під час механічного подразнення шкіри кінчиків пальців. Тобто вплив ширше, ніж просто передача нервових імпульсів.

Шкіра є провідником завдяки колагеновим структурам, які трансформують механічне подразнення в електричний імпульс, при цьому формуються інформаційна хвиля і передається до зорових центрів (омінаючи очі). Тобто підтверджена гіпотеза про наявність такого феномена як «шкірний зір».

При механічному подразненні шкіри кінчиків пальців відбувається активація енергетичного центру, пов'язаного зі станом зорових центрів, розташованих у голові. Для нашого експерименту це є важливим показником, адже він вказує на наявність інформаційного зв'язку між шкірою кінчиків пальців рук і зоровою системою людини (навіть при закритих очах або при відсутності чи ослабленні зору).

Через енергоінформаційне поле людини відбувається синхронна активація енергетичних центрів, які причетні до активації шкірних рецепторів.

Тенденція збільшення потенціалу шостого енергетичного центру також свідчить про наявність позитивного (оздоровчого) впливу при тактильній активації шкіри кінчиків пальців (при світлопроникній пов'язці на очах). Дослідження виявило наявність оздоровчої дії експерименту на організм і на інтелектуальні можливості студентів.

Наше дослідження свідчить про те, що організм людини являє собою складну структуру матеріальних, енергоінформаційних та духовних складових і їх реакція на подразнення в даному випадку відбувається синхронно на рівні всіх складових.

Перспективи подальших розвідок. Дослідження, виконані за застосуванням методу скринінгової енергоінформаційної адаптометрії голографічної матриці людини, допомагають визначити особливості функціонування енергоінформаційного поля людини, дозволяють виявити психофізіологічні процеси енергообміну організму людини. Скринінг є експрес-методом, який висвітлює стан енергоінформаційного поля людини у реальному часі та дозволяє визначити вплив різних (навіть досить незначних на перший погляд) факторів на стан як фізичного, так і енергоінформаційного та духовного рівнів людини, що дозволить виявити нові, невідомі сучасній науці особливості існування та енергообміну організму людини.

Література

1. Влахов А., Влахова О. Скринінгвая енергоінформаційна адаптометрия голографічної матриці людини. *Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку: 2 Міжнар. наук.-практ. конф.*, Харків, 2004. Т. 3. С. 26–33.
2. Гоженко А., Горбачевський О. Електромагнітний гомеостаз і адаптація організму людини до стрес-факторів. *Вісн. НАН України*, 2009. № 10. С. 12–36.

3. Голуб Ю. С., Коптелов О. О., Бондар М. П. Біорезонансна медицина – електромагнітний еліксир здоров'я. Камянець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2018. 512 с.
4. Гончаренко М. С., Камнева Т. П., Носов К. В. Метод математической обработки параметров энергoinформационной составляющей здоровья человека. *Материали 3 Міжнародної наук.-практ. конф. «Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку»*. Харків, 2005. Т. 1. Ч. 2, С. 41–45.
5. Гончаренко М. С., Камнева Т. П., Титарь В. П., Мізрахі В. М. Дослідження стану енергоінформаційної складової здоров'я дітей з патологіями зору. *Материали 7 заочної науково-практ. конф. «Сучасні проблеми логопедії та реабілітації»*. Суми, 2018. С. 137–140.
6. Гончаренко М. С., Камнева Т. П., Титарь В. П., Мізрахі В. М., Шпаченко О. В. Дослідження впливу занять з навчання тактильному кольоросприйняттю дітей з вадами зору на стан енергоінформаційної складової здоров'я. *Материали XVI Міжнародної наук.-практ. конф. «Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку»*, Харків, 2018. С. 78–81;
7. Гончаренко М. С., Камнева Т. П. Дослідження стану енергоінформаційної складової здоров'я дітей з вадами зору у порівнянні зі здоровими дітьми [Investigation of the state of the energy-information component of the health of children with visual impairment compared with healthy children]. *Материали IV Міжнародної наук.-практ. конф. «Педагогіка і сучасні аспекти фізичного виховання»*. Краматорск, 2018. С. 252–259;
8. Гончаренко М. С. Волновые процессы. Природа. Человек. Здоровье: уч. пособие. Харьков: ХНУ им. В. Н. Каразина, 2012. 327 с.;
9. Гончаренко М. С., Миронова Г. Д. Наукові основи уявлення про енергоінформаційну організацію людини. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна № 1036 (Серія Валеологія: сучасність і майбутнє)*. Харків, 2012. Вип. 14. С. 6–12.
10. Гуляр С. А., Лиманский Ю. П. Постоянные магнитные поля и их применение в медицине. Киев: Ин-т им. А. А. Богомольца НАН Украины, Центр «Интернациональ». Украина, 2006. 308 с.
11. Демишев В. К. Биоэнергетика Востока. Медицина. Медитация. Философия. Одесса: Черноморська комуна, 1999. 29 с.
12. Дудченко Н. А. Свойства биогенных магнитных минералов / *Минералог: перспективи: Матер. междунар. семинара*, Сыктывкар, Республика Коми, 2011. РФ, 2011. С.45–47.
13. Мізрахі В. М., Титарь В. П. Кожное зрение – интерпретация в рамках голографической модели. *Прикладная радиэлектроника*. Харьков, 2009. Т. 8. № 1. С. 62–71.
14. Пак Чжэ Ву. Руководство по Су Джок акупунктуре. Диагностика и терапия. Киев, 1994.
15. Самохин А. В., Готовский Ю. В. Электропунктурная диагностика и терапия по методу Р. Фолля. Москва: Центр интеллектуальных медицинских систем «ИМЕДИС», 1995. 448 с.

16. Спосіб визначення енергоінформаційного поля організму людини / М. С. Гончаренко, Т. П. Камнева, К. В. Носов. Патент України № 23282, опубл. 25.05.2007, бюл. №7.

References

- Vlahov, A., & Vlahova, O. (2004). Skriningovaja jenergoinformacionnaja adaptometrija golograficheskoj matricy cheloveka [Screening energy-information adaptometry of the human holographic matrix]. *Valeologija: suchasnij stan, naprjamki ta perspektivi rozvitku: 2 Mizhnar. nauk. - prakt. konf., vol. 3*, Kharkiv, 26–33 (rus).
- Gozhenko, A., & Gorbachevs'kyj, O. (2009). Elektromagnitnyj gomeostaz i adaptacija organizmu lyudy'ny' do stres-faktoriv [Electromagnetic homeostasis and adaptation of the human body to stress factors]. *Visnyk NAN Ukrayiny*, # 10, 12–36 (ukr).
- Golub, Yu. S., Koptyelov, O. O., & Bondar, M. P. (2008). *Biorezonansna medy'cy'na – elektromagnitnyj eliksy'r zdorov'ya [Bioresonance medicine - electromagnetic elixir of health]*. Kamyanez' -Podil's'kyj: TOV "Drukarnya "Ruta", 512 (ukr).
- Goncharenko, M. S., Kamneva, T. P., Nosov, K. V. (2005). Metod matematicheskoy obrabotki parametrov jenergoinformacionnoj sostavl'jajushhej zdorov'ja cheloveka. [The method of mathematical processing of the parameters of the energy-informational component of human health]. *Materiali 3 Mizhnarodnoi nauk – prakt. konf. "Valeologija: suchasnij stan, naprjamki ta perspektivi rozvitku"*. Kharkiv, Vol. 1, Part 2, 41–45 (rus).
- Goncharenko, M. S., Kamnyeva, T. P., Ty'tar', V. P., & Mizrahi, V. M. (2018). Doslidzhennya stanu energoinformacijnoi skladovoi zdorov'ya ditej z patologiyamy` zoru [Investigation of the status of the energy-information component of the health of children with visual pathologies]. *Materialy` 7 zaochnoi nauko – prakt. konf. "Suchasni problemy` logopediyi ta reabilitaciyi"*, Sumy, 137–140 (ukr).
- Goncharenko, M. S., Kamnyeva, T. P., Ty'tar, V. P., Mizrahi, V. M., & Shpachenko, O. V. (2018). Doslidzhennya vply'vu zanyat` z navchannya takty'l'nomu kol'orospry`jnyattyu ditej z vadamy` zoru na stan energoinformacijnoi skladovoi zdorov'ya [Investigation of the impact of training exercises on the tactile color perception of vision-impaired children on the state of the energy-information component of health]. *Materialy` XVI Mizhnarodnoi nauk – prakt. konf. «Valeologija: suchasnyj stan, naprjamky` ta perspektyvy` rozvy`tku»*, Harkiv, 78–81 (ukr).
- Goncharenko, M. S., & Kamnyeva, T. P. (2018). Doslidzhennya stanu energoinformacijnoi skladovoi zdorov'ya ditej z vadamy` zoru u porivnyanni zi zdorovy'my` dit'my. [Investigation of the state of the energy-information component of the health of children with visual impairment compared with healthy children]. *Materialy` IV Mizhnarodnoi nauk – prakt. konf. «Pedagogika i suchasni aspekty` fizy'chnogo vy`hovannya»*, Kramatorsk, 252–259 (ukr).

- Goncharenko, M. S. (2012) *Volnovye processy. Priroda. Chelovek. Zdorov'e.* [Wave processes. Nature. Person. Health]: tutorial. Khar'kov: Kharkiv V. N. Karazin National University (rus).
- Goncharenko, M. S., & My'ronova, G. D. (2012). Naukovi osnovy` uyavlennya pro energoinformacijnu organizaciju lyudy'ny' [Scientific fundamentals of the representation of the energy information organization of a person]. *Visnyk HNU imeni V. N. Karazina # 1036 (Seriya Valeologiya: suchasnist` i majbutnye.)* Kharkiv, Vy'pusk 14, 6–12 (ukr).
- Guljar, S. A., & Limanskij, Ju. P. (2006). *Postojannye magnitnye polja i ih primenenie v medicine.* [Permanent magnetic fields and their application in medicine.] Kiev: Bogomolets Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine, Centre "Internacional". Ukraine (ukr).
- Demishev, V. K. (1999). *Bioenergetika Vostoka. Medicina. Meditacija. Filosofija.* [Bioenergy of the East. The medicine. Meditation. Philosophy] Odessa: Chornomors'ka komuna (rus).
- Dudchenko, N. A. (2011). Svoystva biogenykh magnitnykh mineralov [Properties of biogenic magnetic minerals]. *Mineralog: perspektivy: Mater. mezhdunar. Seminara, Syktykvar, Respublika Komi, RF, 45–47.* (rus).
- Mizrahi, V. M., & Titar', V. P. (2009). Kozhnoe zrenie – interpretacija v ramkah golograficheskoj modeli [Skin vision – interpretation in the framework of a holographic model]. *Prikladnaja radijelektronika, Khar'kov, t. 8, # 1, 62–71* (rus).
- Pak, Chzhje Vu. (1994). *Rukovodstvo po Su Dzhok akupunktore. Diagnostika i terapija [Su Jok Acupuncture Guide. Diagnosis and therapy]*. Kiev (rus).
- Samohin, A. V., & Gotovskij, Ju. V. (1995). *Jelektropunktornaja diagnostika i terapija po metodu R. Follja [Electropuncture diagnostics and therapy according to the method of R. Voll]*. Moscow: Centr intellektual'nyh medicinskih sistem "IMEDIS (rus).
- Goncharenko, M. S., Kamnyeva, T. P., & Nosov, K. V. (2007). *Sposib vy`znachennya energoinformacijnogo polya organizmu lyudy'ny'.* [Method of determining the energy information field of the human body]. Patent Ukrayiny` # 23282, opubl. 25.05.2007, byul. #7. (ukr).

ИЗУЧЕНИЕ ВЛИЯНИЯ РАЗДРАЖЕНИЯ КОЖИ ПАЛЬЦЕВ РУК СТУДЕНТОВ НА СОСТОЯНИЕ ИХ ЭНЕРГОИНФОРМАЦИОННОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ЗДОРОВЬЯ

М. С. Гончаренко, Т. П. Камнева, В. П. Титарь

В статье приведены результаты исследования влияния на состояние энергоинформационной составляющей и особенности энергообмена студентов с нормальным зрением при тактильном кожно-оптическом цветовосприятии. Во время эксперимента студенты, глаза которых были закрыты непрозрачной повязкой, тактильно взаимодействовали с цветными бумажными листками одинаковой структуры. Исследование параметров энергообмена осуществлялось

методом скрининговой энергоинформационной адаптометрии голографической матрицы человека до и после эксперимента. Результаты указывают на наличие энергоинформационной связи между активными точками рук и зрительным центром человека. Исследование выявило наличие оздоровительного эффекта при активации кожи кончиков пальцев рук студентов.

Ключевые слова: адаптация, энергоинформационная составляющая здоровья, энергоресурс организма, энергообмен, энергетический центр.

INFLUENCE STUDY OF SKIN IRRITATION OF STUDENTS' FINGERS ON THE STATE OF THEIR ENERGY-INFORMATION HEALTH COMPONENT

M. S. Goncharenko, T. P. Kamneva, V. P. Titar

The article presents study results of energy-information component state and students' energy exchange features during tactile skin-optical color perception. During the experiment, students, whose eyes were closed by an opaque bandage, tactilely interacted with sheets of colored paper of the same structure. The study of energy exchange parameters was carried out using the method of screening energy-information adaptometry of the human holographic matrix before and after the experiment. The results indicate that there exist energy-informational relations between the active points of the hands and human visual centers. The study revealed the presence of a healing effect after activating the skin of fingers tips of students' hands.

Key words: Adaptation, energy-informational component of health, body energy, energy exchange, energy center.

Гончаренко Марія Степанівна – доктор біологічних наук, професор кафедри валеології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків, Україна). E-mail: valeolog@karazin.ua

Goncharenko Maria Stepanovna – Doctor of Science, Full Professor of the Department of Valeology V. N. Karazin Kharkiv National University, (Kharkiv, Ukraine). E-mail: valeolog@karazin.ua

Титар Володимир Петрович – кандидат фізико-математичних наук, завідувач лабораторії радіо- та оптичної голографії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків, Україна). E-mail: inhol@ukr.net

Titar Volodymyr Petrovych – PhD (Physics and Mathematics), Head of the Laboratory of Radio and Optical Holography, V. N. Karazin Kharkiv National University, (Kharkiv, Ukraine). E-mail: inhol@ukr.net

Камнева Тамара Петрівна – інженер кафедри валеології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна (м. Харків, Україна). E-mail: tomakamneva@gmail.com

Kamneva Tamara Petrivna – engineer of the Department of Valeology V. N. Karazin Kharkiv National University (Kharkiv, Ukraine). E-mail: tomakamneva@gmail.com